

Spauda ir informacija

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas
PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 24/17
2017 m. kovo 7 d., Liuksemburgas

Sprendimas byloje C-638/16 PPU
X ir X / État belge

Pagal Sąjungos teisę valstybės narės neprivalo išduoti vizų dėl humanitarinių prižasčių asmenims, ketinantiems atvykti į jų teritoriją, kad pateiktų prieglobsčio prašymus, tačiau jos gali tai daryti remdamosi nacionaline teise

Sąjungos teisėje nustatytos tik procedūros ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba dėl numatomo buvimo joje, neviršijančio 90 dienų

2016 m. spalio 12 d. sutuoktinių pora ir jų trys mažamečiai vaikai, Alepe (Sirija) gyvenantys Sirijos piliečiai, Belgijos ambasada Beirute (Libanas) pateikė prašymus išduoti vizas dėl humanitarinių priežasčių ir kitą dieną grįžo į Siriją. Prašymai išduoti riboto teritorinio galiojimo vizas pateikti remiantis ES vizų kodeksu¹ siekiant išvykti iš apgulto Alepo miesto ir pateikti prieglobsčio prašymus Belgijoje. Vienas iš sutuoktinių, be kita ko, teigė, kad buvo pagrobtas ginkluotos grupuotės, sumuštas ir kankintas, vėliau paleistas už išpirką. Sutuoktiniai ypač atkreipė dėmesį į pablogėjusią saugumo padėtį Sirijoje apskrityje ir Alepe konkrečiai, taip pat į tai, kad kaip krikščionys ortodoksai gali būti persekiojami dėl tikėjimo.

2016 m. spalio 18 d. sprendimais *Office des étrangers* (Užsieniečių reikalų tarnyba, Belgija) atmetė šiuos prašymus. Ji manė, kad pašydami išduoti riboto teritorinio galiojimo vizas, kad pateiktų prieglobsčio prašymus Belgijoje, minėtos sirų šeimos nariai akivaizdžiai ketino daugiau nei 90 dienų būti Belgijoje, o tai prieštarauja ES vizų kodeksui. Be to, ši tarnyba pažymėjo, kad jei būtų leista suteikti atvykimo į šalį vizas šios šeimos nariams, kad jie galėtų pateikti prieglobsčio prašymus Belgijoje, tai reikštų, jog jiems būtų leidžiama pateikti tokius prašymus diplomatinei atstovybei.

Sutuoktinių, Sirijos piliečių, pora apskundė sprendimą nesuteikti prašytų vizų *Conseil du Contentieux des étrangers* (Užsieniečių bylų taryba, Belgija). Jų nuomone, ES pagrindinių teisių chartijoje ir Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje (EŽTK) numatyta pozityvi valstybių narių pareiga užtikrinti teisę į prieglobstį. Tarptautinės apsaugos suteikimas būtų vienintelė priemonė išvengti kankinimų ir nežmoniško ar orumą žeminančio elgesio draudimo pažeidimo grėsmės². Tokiomis aplinkybėmis *Conseil du Contentieux des étrangers* nusprendė skubos tvarka kreiptis į Teisingumo Teismą. Ji, be kita ko, nurodė, kad Vizų kodekse numatyta, jog viza išduodama, jeigu valstybės narės „manymu“ tai būtina dėl tarptautinių įsipareigojimų, bet jai kilo klausimas dėl valstybės narės šiuo aspektu paliktos diskrecijos apimtys.

Šios dienos sprendime Teisingumo Teismas pirmiausia pažymi, kad Vizų kodeksas priimtas remiantis EB sutarties nuostata³, kurioje numatyta, kad Taryba patvirtina priemones, susijusias su vizomis, išduodamomis ne ilgesniam kaip trijų mėnesių laikotarpiui. Vizų kodekse nustatomos procedūros ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba dėl numatomo buvimo joje, neviršijančio 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį. Tačiau sirų šeimos nariai pateikė prašymus išduoti vizas dėl humanitarinių priežasčių, nes ketino prašyti prieglobsčio Belgijoje ir leidimo gyventi šioje šalyje, taigi jų buvimo trukmė neapsiribotų 90 dienų.

¹ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 810/2009, nustatantis Bendrijos vizų kodeksą (OL L 243, 2009, p. 1 ir klaidų ištaisymas OL L 154, 2013, p. 10), iš dalies pakeistas 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 610/2013 (OL L 182, 2013, p. 1).

² EŽTK 3 straipsnis ir Chartijos 4 straipsnis.

³ EB sutarties 62 straipsnio 2 punkto a papunktis ir b papunkčio ii punktas (dabar – SESV 77 straipsnis).

Tai reiškia, kad nors formaliai nurodyti prašymai pateikti pagal Vizų kodeksą, jie nepatenka į šio kodekso taikymo sritį.

Be to, Teisingumo Teismas nurodo, kad iki šios dienos Sąjungos teisės aktų leidėjas nepriėmė jokio akto, nustatančio ilgalaikių vizų ar leidimų gyventi šalyje trečiųjų šalių piliečiams išdavimo dėl humanitarinių priežasčių sąlygas. **Todėl sirų šeimos narių prašymams taikoma tik nacionalinė teisė.**

Kadangi pagrindinėje byloje nagrinėjama situacija neregamentuojama Sąjungos teisės, jai netaikomos Chartijos nuostatos.

Teisingumo Teismas taip pat pažymi, kad, kiek tai susiję su sirų šeimos situacija, nėra abejonių dėl šios šeimos narių ketinimo išvykti iš valstybių narių teritorijos iki baigiantis vizos galiojimo laikotarpiui, tačiau jie pateikė prašymus, kuriais siekiama kitų tikslų nei tas, kurio siekiama prašymu išduoti trumpalaikę vizą.

Teisingumo Teismas mano, kad jeigu trečiųjų šalių piliečiams būtų suteikta galimybė pateikti prašymus išduoti vizą siekiant gauti tarptautinę apsaugą jų pasirinktoje valstybėje narėje, būtų pažeista Sąjungos įtvirtintos sistemos nustatant valstybę narę, atsakingą už tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, bendra struktūra⁴.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal galiojančią Sąjungos teisę trečiosios šalies piliečio dėl humanitarinių priežasčių remiantis Vizų kodeksu trečiosios šalies teritorijoje esančiai paskirties valstybės narės atstovybei pateiktam prašymui išduoti riboto teritorinio galiojimo vizą ketinant, atvykus į šią valstybę narę, pateikti tarptautinės apsaugos prašymą ir šioje valstybėje narėje būti ilgiau nei 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį taikomas ne šis kodeksas, o tik nacionalinė teisė.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Nuotraukas iš sprendimo paskelbimo posėdžio galima rasti „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁴ 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija) (OL L 180, 2013, p. 31).